

AZ NSZK ENERGIAPROGRAMJÁNAK CÉLJAI

(Kissé rövidítve)

Az NSZK gazdasági minisztere az összehangolt nemzetközi energiapolitika szükségességét hangsúlyozza. Foglalkozik a szénproblémával, valamint a nemzeti energiapolitika eszközeivel és eredményeivel.

Az NSZK energiaprogramjának megvalósításához nélkülözhetetlen a fogyasztók takarékosági készsége és az energia ésszerű felhasználása. Emellett támogatni és ösztönözni kell a energiát megtakarító, új energiaforrásokat feltáró és alternatív energiahordozók felhasználását elősegítő beruházásokat.

A tudományos intézetek, iparvállalatok és nemzetközi szervezetek prognózisai megegyeznek abban, hogy a mai kor átmenet az olaj utáni időszakba, bár az olajkitermelés és -felhasználás még növekszik. A korábbi évek aggályaival szemben ma energiafelesleg mutatkozik, és néhány évig még mutatkozni is fog.

Nemzetközi együttműködés.

A problémákat csak nemzetközi együttműködéssel lehet megoldani. Elsősorban a világ energiafelhasználásában 30⁰/₀-kal részesedő USA hatásos közreműködése nélkülözhetetlen. A fejlett ipari országok szorosan együttműködnek az OECD és a Nemzetközi Energiaügynökség keretében. Megegyeztek az 1985-ig terjedő importcélokban, a 12 energiapolitikai alapelvben és a tagországok évenkénti ellenőrzésében. Az első évi ellenőrzés eredménye kedvezőtlen, matematikusan jelzi az importcélok megvalósítását. Ennek oka az is, hogy késik az USA energiaprogramjának megvalósítása.

Az energiaügynökség hatásos intézkedésre hívta fel a tagországokat. Az EGK példája is mutatja, hogy még szomszédos, gazdaságilag és intézményesen is összetartozó országok között is nehéz összehangolt gazdasági és energiapolitika kialakítása.

Szénprobléma

A közös energiapolitika egyik legsürgetőbb kérdése a szénprobléma. Az EGK szénkészletei jelentősek, csökkenthetik az olajtól való függést és az ellátási gondokat. Az EGK országaiban azonban igen magas a szénkitermelés költsége. A termelés fenntartásának terhét a kitermelő országok nem képesek elviselni. Ezért határozták el néhány éve a kitermelés csökkentését és az importot harmadik országokból. Az importszemet a termelés növelése esetén sem kívánják kiszorítani.

Ugyancsak fontos kérdés a fokozott energia-takarékosság, alternatív energiák és új technológiák kifejlesztése (pl. a szén gázosítására és folyékonyá tételére).

Nemzeti energiapolitika

Az NSZK-ban a múlt évben elfogadott energiaprogram második kiegészítése pontosabban

meghatározza a fő célokat az atomenergia vonatkozásában, és kijelöli a legfontosabb időszerről intézkedéseket.

Különösen figyelmet érdemlő a prognózis. Így pl. többek között:

- a 2000-ig terjedő prognózis az NSZK energiaellátását az olajhányad olyan mértékű csökkenését jelzi, hogy az már az olajfelhasználás abszolút csökkenésére mutat;
- a szénfelhasználás 2000-ig csak olyan mértékben nő, hogy a hazai kitermelés lényeges növelése ellenére is 15—20 millió tonna szemet kell importálni harmadik országokból;
- 2000-ben új technológiákkal (főleg hőszivattyúval és napkollektorral) 25—30 millió tonna szénegyenértéknek megfelelő regeneratív energiát lehet előállítani.

Az ésszerű és takarékos energiafelhasználás hosszabb idő alatt még több program alapján valósulhat meg. A mostani intézkedések csak lépést jelentenek a sok áldozattal járó úton. Ilyen áldozat pl. a könnyű fűtőolaj adójának emelése.

A takarékosági intézkedések középpontjában változatlanul a fűtőanyag-megtakarítást elősegítő beruházások támogatásának programja áll. Ez a nemzetközi kapcsolatok szempontjából is lényeges kérdés, amely megoldásának célszerű módja az adóintézkedések és támogatások kombinációja. Ezzel belül lehet maradni az előirányzott 4,35 mrd DM finanszírozási kereten.

Jól haladnak a főleg a szövetségi államok részéről folytatott tárgyalások az áramtarifa reformja ügyében. Az elgondolás szerint az árszerkezet szorosabban kapcsolódik a felhasználáshoz, ezáltal csökken a degressziós hatás. A szociális szempontból elviselhetetlen következményeket azonban elkerülik.

Ugyancsak kedvezők a tárgyalások az energiagazdálkodás és az ipar között az erő-hő-kapcsolás tekintetében. A kérdés még az, milyen ár felszámításával táplálhatja be az ipar a felesleges áramot a közületi hálózatba.

Rövidesen közléseket az irányelveket az energiát megtakarító technológiák és termékek piacon való bevezetésének támogatására. A háztartási gépek területén is megkezdték a takarékosabb energiafogyasztású termékek előállítását, amelynek elterjedése azonban hosszabb folyamat.

A szövetségi kormány az összes érdekelt bevonásával vitatja meg, hogyan oldható meg a kőszénbányák támogatása hosszú távon. A bányavállalatok a döntések előkészítésére közép-távú vállalati koncepciót dolgoztak ki a termelésre, az értékesítésre és a nyereségre. A vállalatok az értékesítési lehetőséget a 80-as évek elejére átlagosan évi 82 millió tonnára becsülik bizonyos ártámogatást feltételezve. A kokszolható szénnek a költségeket fedező ára tonnánként 40—45 márkával magasabb a versenyárnál. A különbség lényegében a dollárárfolyamtól függ. Itt több kérdést kell még megoldani (pl. a

hányok nagyobb mértékű feldolgozását, ami minden érdekelten túlzott költséget hárít).

A szén fokozott felhasználása az energiaellátás biztosítására jelentős költséget igényel. Az adókedvezmények, az import korlátozása, a fűtőolajadó, az olaj és gáz felhasználásának korlátozása az elektromos gazdálkodásban mind költség a gazdaság számára. Az NSZK kőszénbányászatának támogatására 1978-ra már több mint 4 mrd DM-t irányoztak elő. Ezen felül további 550 millió DM terheli a szövetséget és a tartományokat.

Környezetvédelem, atomenergia-politika

A szénerőművek építéséhez környezetvédelmi kérdések is kapcsolódnak. A szövetségi kormány hasznosnak tartja a szövetségi közigazgatási bíróság ezzel kapcsolatos ítéletét. Az ítélet indoklásának elemzése arra mutat, hogy egyáltalán nem volt felesleges a jogbiztonság megszilárdítása törvényes intézkedés útján, bár nem olyan mértékben, mint a kormány eredetileg feltételezte. A szövetségi kormány most készíti elő az ide vonatkozó megfelelő törvényjavaslatot.

Az atomenergia szerepének meghatározása a korábbi vitákat lezáró kompromisszum. Változatlanul nyitott kérdés azonban az atomenergiaira vonatkozó opció, úgyszintén a kutatások lehetősége. Meghatározták viszont az atomener-

gia további kifejlesztésének mértékét. A kormány nem hagyja figyelmen kívül, hogy még bizonytalanság mutatkozik a jogszolgáltatás vonatkozásában. A kérdést megoldja az atomjogról készülő törvény.

A szövetségi kormány jelentéséből kitűnik, hogy a magenergia-politikával kapcsolatos döntő kérdések elvileg megoldódtak. A berendezések biztonságtechnikai problémái a megvalósítás folyamán gyakorlatban lesznek megoldhatók.

A szövetségi kormány teljesíti mindazokat a kötelezettségeit, amelyeket a magerőművek építésével és üzemeltetésével kapcsolatban vállalt. Előreláthatólag még ebben az évben megkezdik a bíróság által megkövetelt biztonsági berendezések létrehozását a veszélyes melléktermékek tárolására. Az NSZK az atomerőművek biztonsági és környezetvédelmi problémáinak megoldásában nemzetközileg is élvonalba tartozik.

A szövetségi kormány által kidolgozott energiaprogram kétségtelenül sok más országnál kedvezőbb helyzetbe hozza az NSZK-t. Nem szabad azonban megfeledkezni arról, hogy a következő években még nehéz feladatokat kell megoldani. A kormány bízik abban, hogy az állampolgárok és a gazdaság segítségével ezek megoldhatók. Az energiapolitika világméretű dimenziói azonban nemzetközi összefogást tesznek szükségessé.